

ความเป็นมาและการดำเนินงานของบริษัทขนส่ง จำกัด

บทที่ผ่านมาได้กล่าวถึง กรอบแนวคิด ทฤษฎี และขั้นตอนการศึกษาเพื่อกำหนดอัตราค่าโดยสารที่ทำให้ผู้ประกอบการขนส่งมีรายรับคุ้มกับต้นทุน ซึ่งก่อนที่จะพิจารณาถึงผลของการศึกษาว่าเป็นอย่างไรบ้างนั้น ก่อนอื่นจะต้องทราบเกี่ยวกับความเป็นมา และการดำเนินงานของบริษัทขนส่ง จำกัด เสียก่อน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 ความเป็นมาของบริษัทขนส่ง จำกัด¹

บริษัทขนส่ง จำกัด ก่อตั้งเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2473 ในชื่อบริษัทเดินอากาศจำกัด โดยเป็นผู้บุกเบิกริเริ่มการบินพาณิชย์ในประเทศไทยเป็นรายแรกและเดินรถยนต์โดยสาร สาย กรุงเทพฯ - ลพบุรี กรุงเทพฯ - ปราจีนบุรี ต่อมาสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงได้กลายเป็นรัฐวิสาหกิจ และเปลี่ยนชื่อเป็นบริษัทขนส่ง จำกัด เมื่อปี พ.ศ. 2481

ในปี พ.ศ. 2490 ทางรัฐบาลให้แยกกิจการการบินภายในประเทศออก โดยตั้งเป็นบริษัทชั้นต่างหาก โดยใช้ชื่อว่า "บริษัท เดินอากาศไทย จำกัด" หรือ "บตท." (ในปัจจุบัน บริษัท เดินอากาศไทย จำกัด ได้รวมเข้าเป็นกิจการเดียวกับบริษัท การบินไทย จำกัด)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2491 บริษัทขนส่ง จำกัด ได้เริ่มกิจการเดินเรือขึ้นอีกประเภทหนึ่งโดยมีเรือทั้งสิ้น 48 ลำ ต่อมาในปี พ.ศ. 2500 การเดินเรือ 18 สายใน 4 สาขา คือ สาขาท่าเตียน สาขาปากน้ำโพ นครสวรรค์ สาขาแปดริ้ว และสาขาอยุธยา ได้รับความกระทบกระเทือนอย่างหนัก เนื่องจากการที่ทางรัฐบาลได้สร้างเขื่อนชัยนาทขึ้น ทำให้แม่น้ำเจ้าพระยาบางตอนตื้นเขิน การเดินเรือจึงไม่สะดวก บริษัทขนส่ง จำกัด จึงเลิกกิจการเดินเรือโดยสิ้นเชิง ขยายเรือที่มีอยู่ไปเกือบหมด คงเหลือเรือมหาราชไว้เพียงลำเดียว

¹บริษัทขนส่ง จำกัด, ครบรอบ 63 ปี บริษัทขนส่ง จำกัด (กรกฎาคม 2536)

ในช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาที่การขนส่ง โดยทางรถโดยสารประจำทางของประเทศ ระบายสายมาก โดยเฉพาะในต่างจังหวัด เนื่องจากทางราชการยังมิได้ดำเนินการควบคุม หรือจัดระเบียบการเดินรถแต่อย่างใด เป็นเหตุให้มีการแข่งขันกันมากมีการแย่งรับส่งผู้โดยสาร ด้วยการขับรถเร็ว และขับแข่งเพื่อแย่งรับผู้โดยสารในจุดถัดไป จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุอยู่เสมอ นอกจากนี้ผลอีกประการหนึ่งที่เกิดขึ้นจากการแย่งรับผู้โดยสารคือการทะเลาะวิวาทในระหว่างพนักงานประจำรถ หรือผู้ประกอบการ ทำให้ผู้ประกอบการต้องแสวงหาผู้มีอิทธิพล มาคุ้มครองกิจการของตน ซึ่งการแข่งขันในลักษณะทำลายกันเช่นนี้ก่อให้เกิดอุบัติเหตุที่ร้ายแรง มีผลกระทบกระเทือนต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อ เศรษฐกิจของประเทศ

รัฐบาลสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ตระหนักถึงความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้นจึง ได้มอบสัมปทานเส้นทางรถเดินรถหมวด 2 ในเขตสัมปทาน 25 จังหวัดให้บริษัทขนส่ง จำกัด แต่ผู้เดียว การที่รัฐบาลได้มอบหมายให้บริษัทขนส่ง จำกัด เป็นแกนกลางในการรวมรถโดยสาร ของเอกชนเข้ามาร่วมเดินรถด้วยนั้น วัตถุประสงค์ไม่ใช่เพื่อแย่งอาชีพของเอกชนที่ประกอบ อาชีพเดินรถอยู่ แต่เป็นการเข้ามาจัดระบบการเดินรถให้เป็นระเบียบตามหลักเกณฑ์ที่ทาง ราชการกำหนด เพื่อให้เกิดผลดีแก่เศรษฐกิจของประเทศ และประชาชนผู้ใช้บริการ โดยส่วนรวม และเพื่อขจัดปัญหาการแก่งแย่งซึ่งกันและกันอันจะเป็นผลให้อุบัติเหตุลดน้อยลง ตามความประสงค์ของทางราชการ และเพื่อป้องกันสิทธิของเอกชนที่เดินรถอยู่เดิมให้มีสิทธิ ประกอบอาชีพของตนเองต่อไป จากจุดนี้เองจึงเป็นที่มาของการมีรถร่วมในเครือ บริษัทขนส่ง จำกัด

ในการดำเนินการรวมรถเอกชนให้มาอยู่ในเครือของบริษัทขนส่ง จำกัดนั้น รัฐบาล ให้บริษัทขนส่ง จำกัดดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ประการ คือ

1. จัดระเบียบการเดินรถให้เรียบร้อย
2. ให้ความเป็นธรรมแก่เจ้าของรถทุกคนทุกคันและทุกบริษัท ที่เข้ามาร่วม
3. ควบคุมดูแลรถและเจ้าของรถให้มีการบริการที่ดีแก่ผู้โดยสาร

บริษัทขนส่ง จำกัด ได้ใช้เวลาในช่วงปี พ.ศ. 2502 ถึง พ.ศ. 2511 แก่ไขสถานการณ์ดังกล่าวด้วยการชักจูงบริษัทเดินรถของเอกชนรายใหญ่ และรายย่อย เข้าสู่ระบบรถร่วมให้วิ่งรถในเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด ภายใต้เครื่องหมายของบริษัทขนส่ง จำกัด และใช้เวลาในช่วงปี พ.ศ. 2512 - 2521 แก้ไขปัญหารถยนต์โดยสารผิดกฎหมายจนกระทั่งประสบความสำเร็จ

ในช่วงปีพ.ศ. 2522-2531 เป็นช่วงเวลาที่บริษัทขนส่ง จำกัด จัดระเบียบการเดินรถทั้งรถของบริษัทขนส่ง จำกัดเอง และรถร่วมให้เป็นระเบียบ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมโดยบริษัทขนส่ง จำกัดได้ส่งเสริมเจ้าของรถร่วมรายย่อย ให้รวมตัวกันเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัดบริษัทจำกัด หรือ สหกรณ์ ตามความเหมาะสมของแต่ละกลุ่ม แต่ละเส้นทาง และแต่ละภูมิภาค นอกจากนี้ บริษัทขนส่ง จำกัด ยังได้เป็นผู้ริเริ่มส่งเสริมให้เจ้าของรถร่วมรวมตัวกันก่อตั้งสมาคมผู้ประกอบการรถยนต์โดยสารได้สำเร็จ ในปี พ.ศ. 2523

4.2 วัตถุประสงค์ของบริษัทขนส่ง จำกัด (ตามที่กำหนดไว้ในหนังสือ บริษัทสัมพันธ์) มีดังนี้

1. รับทำการขนส่งโดยทั่วไป
2. เป็นเจ้าของ สร้าง ซื้อขาย ให้เช่า หรือในทางใดทางหนึ่ง จัดหาหรือจำหน่ายไปซึ่งยานพาหนะทางบก ทางน้ำ และทางอากาศรวมทั้งทรัพย์สินสัมปัตติส่วนประกอบอื่น ๆ ตามสมควรในกิจการของบริษัทขนส่ง จำกัด เช่นที่ดินอาคาร ไร่เรือท่าเรือ โรงซ่อม เป็นต้น ตลอดจนรับซ่อมแซมเครื่องจักรต่าง ๆ ด้วย
3. ทำการค้าขายเกี่ยวกับบรรดาทรัพย์สินของทั้งหลาย รวมทั้งวัตถุที่เป็นสินค้า และไม่ใช้สินค้า
4. ตั้งสาขา ตั้งตัวแทน ตั้งนายหน้า รับเป็นตัวแทน รับเป็นนายหน้าในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
5. รวมการงานหรือสมทบกับบุคคลหรือนิติบุคคล เพื่อประโยชน์แห่งการงานของบริษัทขนส่ง จำกัด รวมทั้งการเข้าหุ้นส่วน หรือถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทใด ๆ
6. ทำการอื่น ๆ ซึ่งสนับสนุน หรือเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของบริษัทขนส่ง จำกัด ตามแต่จะได้เป็นการเกิดประโยชน์ประการใดแก่บริษัทขนส่ง จำกัด รวมทั้งการเกษตรกรรม ตั้งห้างร้านขายส่ง หรือขายปลีก

4.3 วัตถุประสงค์หลักในการดำเนินงานของบริษัทขนส่ง จำกัด

1. รับทำการขนส่งโดยทั่วไป เพื่อบริการการเดินทางขนส่งผู้โดยสารและกิจการที่ต่อเนื่องเพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน โดยมีระบบการบริหารงานการเดินทางเพื่อความสะดวกรวดเร็ว ตรงเวลา ประหยัด ปลอดภัย เป็นระเบียบเรียบร้อย และเพียงพอับความต้องการ
2. เพื่อร่วมมือกับภาคเอกชน ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจอื่น ๆ ในการเดินทางขนส่งผู้โดยสาร และกิจการที่ต่อเนื่อง ให้มีการประสานงาน และใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อพัฒนาโดยสร้างระบบและกระบวนการบริหาร ตลอดจนพฤติกรรมในการจัดการอย่างต่อเนื่องให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ และนำรายได้ส่วนนี้มาขยายปรับปรุงกิจการเพื่อเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างในการเดินทาง
4. เพื่อสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในท้องถิ่นทั่วประเทศ ให้รองรับการขยายตัวตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

4.4 ผลดีต่อเศรษฐกิจจากการดำเนินงานของบริษัทขนส่ง จำกัด

จากการที่บริษัทขนส่ง จำกัด เป็นองค์กรในการให้ความช่วยเหลือจัดระบบการเดินทางให้แก่ประชาชนให้เป็นระเบียบตามกฎหมายเกณฑ์ที่ราชการกำหนด จึงเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวม กล่าวคือ

1. เป็นแบบอย่างให้เอกชนปรับปรุงกิจการของตนให้อยู่ในมาตรฐานที่ดีขึ้น ก่อนที่บริษัทขนส่ง จำกัด จะจัดตั้งขึ้น ได้มีเอกชนดำเนินการด้านการขนส่งอยู่แล้ว หากแต่ฐานะและการให้บริการยังไม่ได้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน รัฐบาลจึงได้จัดตั้งบริษัทขนส่ง จำกัด ขึ้นในรูปนิติบุคคล และได้พยายามที่จะนำยานพาหนะที่เหมาะสมมาดำเนินการ และจัดวางระเบียบ

ตามมาตรฐานในการดำเนินงานเพื่อจะได้เป็นตัวอย่างเป็นตัวอย่างให้เอกชนดำเนินงานตาม อันจะช่วยให้กิจการขนส่งได้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะประชาชนผู้ใช้บริการต่างมีความประสงค์ที่จะได้รับการบริการที่สะดวกสบายแน่นอน และเสียค่าโดยสารในราคาที่เหมาะสม เมื่อบริษัทขนส่ง จำกัดได้นำรถที่ดี มีระเบียบกำหนดเวลาที่แน่นอน และเคร่งครัดในการวางกฎระเบียบให้บริการ ก็ย่อมทำให้ประชาชนนิยม เอกชนจึงจำเป็นต้องปรับปรุงกิจการของตนให้มีมาตรฐานการให้บริการที่ดีขึ้นด้วย

2. กำหนดอัตราค่าโดยสารให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม

เดิมเอกชนผู้ประกอบการขาดการรวมตัวกันการกำหนดอัตราค่าโดยสาร จึงไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน เกิดการกำหนดราคาที่ไม่เป็นธรรม ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้ใช้บริการทางรัฐบาลจึงให้บริษัทขนส่ง จำกัดเข้ามาดำเนินการ เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ใช้บริการและเก็บค่าโดยสารที่เป็นธรรม ตรึงราคาค่าโดยสารให้เป็นไปตามความเหมาะสม โดยการกำหนดอัตราค่าโดยสารนั้น มิใช่เพียงบริษัทขนส่ง จำกัดจะเป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาด แต่จะอยู่ในขอบเขต และข้อกำหนดของทางรัฐบาล คือ กรมการขนส่งทางบก และกระทรวงคมนาคม เป็นผู้วางนโยบายพิจารณาร่วมกับบริษัทขนส่ง จำกัด เพื่อกำหนดอัตราค่าโดยสารและค่าธรรมเนียบต่าง ๆ ให้บริษัทขนส่ง จำกัด และผู้ประกอบการเอกชนถือปฏิบัติ

3. เป็นเครื่องมือของรัฐบาลในยามจำเป็น เพื่อผลของส่วนรวม และช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับความสะดวก

ในยามที่ประเทศชาติเกิดเหตุการณ์คับขันอันมีผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยโดยส่วนรวม หากบริษัทขนส่ง จำกัดไม่มียานพาหนะเป็นของตนเอง การพึ่งพาเฉพาะภาคเอกชนอาจไม่ได้รับความช่วยเหลืออย่างเต็มที่และทันที่ และอีกประการหนึ่งหากผู้ประกอบการเดินรถมีเฉพาะภาคเอกชน การดำเนินงานและการให้บริการต่าง ๆ ย่อมอยู่ภายใต้อิทธิพลของภาคเอกชนได้โดยง่าย เช่น การกำหนดอัตราค่าโดยสาร หรือแม้แต่การเลือกให้บริการแก่ประชาชนเฉพาะในแหล่งท่องเที่ยว หรือเส้นทางที่ให้ผลประโยชน์กำไรสูง โดยไม่ปรารถนาที่จะดำเนินกิจการในเส้นทาง หรือท้องถิ่นที่หารายได้ไม่คุ้มค่า การขาดระเบียบกฎเกณฑ์การให้บริการที่ดี

ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ หากเกิดขึ้นจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนอย่างมาก ดังนั้น บริษัทขนส่ง จำกัดจึงได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อกลไกของรัฐเพื่อประโยชน์ดังกล่าวข้างต้น และเพื่อช่วยเหลือประชาชนให้ได้รับความสะดวก แม้ในบางครั้งการดำเนินการในบางเส้นทางต้องประสบกับปัญหาการขาดทุนก็ตาม

4. ผลในทางยุทธศาสตร์ และกิจการทางราชการทหาร

การขนส่งไม่ได้ส่งผลต่อเฉพาะด้านเศรษฐกิจ และเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนแต่เพียงเท่านั้น หากยังมีผลต่อทางยุทธศาสตร์และกิจการทหารอีกด้วย เพราะในยามเกิดสงคราม การลำเลียงยุทธภัณฑ์และเสบียงอาหารย่อมต้องอาศัยการขนส่ง โดยยานพาหนะขนาดใหญ่ของรัฐเป็นสำคัญ

4.5 ฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทขนส่ง จำกัด

ปัจจุบันบริษัทขนส่ง จำกัดประสบความสำเร็จในการดำเนินงานพอสมควร ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากฐานะทางการเงินในงบดุล โดยฐานะทางการเงินของบริษัทขนส่ง จำกัด เมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2535 เป็นดังนี้

1. สินทรัพย์มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 1,562.191 ล้านบาท สูงกว่าปี 2534 จำนวน 225.049 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 16.83 ซึ่งมีรายได้สำคัญจากค่าโดยสาร และรายได้ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ จากรถร่วม
2. หนี้สินรวมทั้งสิ้น 485.039 ล้านบาท สูงกว่าปี 2534 จำนวน 117.572 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 32.00
3. ส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 1,077.152 ล้านบาท สูงกว่าปี 2534 จำนวน 107.477 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 11.08

ในด้านผลการดำเนินงานของบริษัทขนส่ง จำกัด นั้น เป็นดังนี้

1. ด้านรายได้

บริษัทขนส่ง จำกัด มีรายได้รวมทั้งสิ้น 1,725.297 ล้านบาท สูงกว่าปีที่แล้ว 172.204 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 11.09 ซึ่งประกอบด้วย

1.1 รายได้จาก การเดินรถของ บริษัทขนส่ง จำกัด จำนวน 1,316.342 ล้านบาท สูงกว่าปีที่แล้ว 138.389 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 11.75

1.2 รายได้จาก การเดินรถร่วมจำนวน 259.920 ล้านบาท สูงกว่าปีที่แล้ว 32.444 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 14.26

1.3 รายได้นอกจากการเดินรถจำนวน 122.029 ล้านบาท สูงกว่าปีที่แล้ว 10.326 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 9.24

1.4 รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารจำนวน 27.006 ล้านบาท ลดลงจากปีที่แล้ว 8.955 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 24.90

2. ด้านค่าใช้จ่าย

บริษัทขนส่ง จำกัด มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานรวม 1,430,467 ล้านบาท สูงกว่าปีที่แล้ว 111.138 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 8.42 ซึ่งประกอบด้วย

2.1 ต้นทุนในการเดินรถของ บริษัทขนส่ง จำกัด จำนวน 1,114.062 ล้านบาท สูงกว่าปีที่แล้ว 66.570 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 6.36

2.2 ค่าใช้จ่ายในการเดินรถ และบริหาร จำนวน 316.405 ล้านบาท สูงกว่าปีที่แล้ว 44.626 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 16.42

3. กำไรจากการดำเนินงาน

บริษัทขนส่ง จำกัด มีกำไรก่อนหักภาษีเงินได้นิติบุคคลรวม 294,830 ล้านบาท สูงกว่าปีที่แล้ว 61.066 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 26.12

4. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

บริษัทขนส่ง จำกัดจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลจำนวน 103.669ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่แล้ว 4.602 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.65 เมื่อหักภาษีเงินได้นิติบุคคลแล้ว คงเหลือ กำไรสุทธิจำนวน 191.161 ล้านบาท สูงกว่าปี 2534 จำนวน 56.464 ล้านบาท หรือสูงขึ้นร้อยละ 41.92

4.6 เงินทุนจดทะเบียนของบริษัทขนส่ง จำกัด

บริษัทขนส่ง จำกัด ได้เปิดดำเนินการจนถึงปัจจุบันมีเงินทุนจดทะเบียนทั้งสิ้น 64,010,000.00 บาท โดยมีรายละเอียดของผู้ถือหุ้นดังนี้

ตารางที่ 4.1 : แสดงถึงผู้ถือหุ้นของบริษัทขนส่ง จำกัด

ผู้ถือหุ้น	จำนวนหุ้น (หุ้น)	จำนวนเงิน (บาท)
1. กระทรวงคมนาคม	627,979	62,797,000
2. กระทรวงการคลัง	10,098	1,009,800
3. สำนักงานทรัพย์สิน ส่วนพระมหากษัตริย์	1,599	159,900
4. กรรมการตัวแทน	11	1,100
5. บริษัท ต่าง ๆ	175	17,500
6. เอกชน	238	23,800
รวม	640,100	64,010,000

4.7 งบดุลปีงบประมาณ 2530 - 2535

ตารางที่ 4.2 : แสดงสินทรัพย์

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ	2530	2531	2532	2533	2534	2535
1.สินทรัพย์ถาวร	247.634	507.108	635.398	881.300	943.783	987.885
2.สินทรัพย์หมุนเวียน	471.866	416.002	453.588	400.238	393.559	274.306
3.รวมสินทรัพย์	719.500	923.110	1,088.983	1,281.538	1.337.142	1,562.191

ตารางที่ 4.3 : แสดงหนี้สินและทุน

ปีงบประมาณ	2530	2531	2532	2533	2534	2535
1.ส่วนทุน	452.405	632.704	823.144	952.278	1,001.569	1,111.208
2.หนี้สินหมุนเวียน	267.095	299.406	265.839	329.260	335.373	450.983
3.รวมหนี้สินและทุน	719.500	923.110	1,088.983	1,281.538	1.337.142	1,562.191

ตารางที่ 4.4 : แสดง กำไร-ขาดทุน เมื่อสิ้นปีงบประมาณ

ปีงบประมาณ	2530	2531	2532	2533	2534	2535
1. รายได้รวม	871.578	1,001.711	1,225.008	1,401.723	1,552.093	1,725.297
2. รายจ่ายรวม(รวมภาษี)	748.584	847.905	980.523	1,169.334	1,418.396	1,534.136
3. กำไร-ขาดทุนสุทธิ	122.994	153.806	244.485	232.389	134.697	191.161

หมายเหตุ : ตัวเลขข้างต้นไม่รวมถึงกำไรขาดทุนในส่วนของรกร่วม ซึ่งผู้ประกอบการรกร่วมเป็นผู้รับผิดชอบ
ดำเนินการเอง

ตารางที่ 4.5 : แสดงรายได้ของบริษัทขนส่ง จำกัด ระหว่างปี พ.ศ. 2521 - 2535

(หน่วย : พันล้านบาท)

ปี งบประมาณ	รายได้ ทั้งหมด	รายได้จากการ เดินรถบริษัท ¹		รายได้จากการ เดินรถร่วม ²		รายได้อื่น ๆ ³	
		จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
2521	321.83	255.67	79.44	43.87	13.63	22.28	6.92
2522	357.19	273.79	76.65	48.54	13.59	34.84	9.75
2523	427.35	322.33	75.42	70.98	16.61	34.03	7.96
2524	477.57	347.09	72.67	83.91	17.57	46.56	9.75
2525	593.09	429.37	72.39	144.97	19.38	48.74	8.21
2526	633.73	437.93	69.10	135.61	21.39	60.19	9.49
2527	690.83	480.41	69.54	148.06	21.43	62.35	9.02
2528	766.17	526.03	68.65	160.58	20.95	79.56	10.38
2529	816.25	544.98	66.76	168.18	20.68	103.08	12.62
2530	871.57	611.57	70.16	177.98	20.42	82.01	9.41
2531	1,001.71	709.30	70.80	186.03	18.57	106.37	10.61
2532	1,225.00	816.96	66.69	200.69	16.38	207.35	16.92
2533	1,401.82	962.38	68.65	218.33	15.57	221.11	15.77
2534	1,553.09	1,177.95	75.85	227.48	14.65	147.66	9.50
2535	1,725.30	1,316.342	76.30	259.920	15.07	149.04	8.64

หมายเหตุ : ¹ ค่าโดยสารรถบริษัทขนส่ง จำกัด ค่าจ้างเหมาขนส่ง ค่าบรรทุกของ ค่าขนถ่ายไปรษณีย์

² ค่าธรรมเนียมรถร่วม ค่าเช่าเชิครถร่วม ค่าขายตั๋วรถร่วม

³ ค่าบำรุงรถร่วม ค่าธรรมเนียมสัญญาารรถร่วม รายได้จากดอกเบี้ยอื่น ๆ

ที่มา : งบดุลและงบกำไรขาดทุน ของบริษัทขนส่ง จำกัด ปีงบประมาณ 2521 - 2535

4.8 การนำเงินรายได้ส่งรัฐของบริษัทขนส่ง จำกัด

บริษัทขนส่ง จำกัด นำเงินส่งรัฐในรูปของ

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
2. เงินปันผล

ตารางที่ 4.6 : การนำเงินรายได้ส่งรัฐของบริษัทขนส่ง จำกัด

ปีงบประมาณ	2530	2531	2532	2533	2534	2535
เงินปันผล (บาท/หุ้น)	40.00	100.00	100.00	130.00	85.00	100.00
รวมเงินปันผลนำส่งรัฐ(ล้านบาท)	25.952	63.808	63.808	82.950	54.237	64.010
เสียภาษีรายได้ให้รัฐ (ล้านบาท)	123.868	129.529	170.213	147.268	99.067	103.669

หมายเหตุ: จำนวนหุ้นของบริษัทขนส่ง จำกัด มีทั้งหมด 640,100 หุ้น ราคาเรื้อนหุ้น เท่ากับหุ้นละ 100 บาท

4.9 การบริหารงานของบริษัทขนส่ง จำกัด

ในปัจจุบัน หน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของบริษัทขนส่ง จำกัด มีดังนี้คือ

1. กระทรวงคมนาคม

ซึ่งเป็นกระทรวงเจ้าสังกัด ทำหน้าที่ดูแลการดำเนินงานของบริษัทขนส่ง จำกัด ให้เป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ และนโยบาย

2. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทำหน้าที่พิจารณาโครงการ แผนงานของบริษัทขนส่ง จำกัด โดยคณะกรรมการของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะพิจารณาขบลงทูลของบริษัทขนส่ง จำกัด เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีต่อไป

3. สำนักงบประมาณ

มีหน้าที่ และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบาย แผนงาน และโครงการของบริษัทขนส่ง จำกัด ที่จะขอรับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล จัดทำและจัดสรรเงินอุดหนุนให้บริษัทขนส่ง จำกัด รวมทั้งควบคุม และติดตามหนี้เงินกู้

4. กองรัฐวิสาหกิจ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

มีหน้าที่ในการให้ความรับผิดชอบ และวิเคราะห์งานทางด้านการเงินและการบัญชีของบริษัทขนส่ง จำกัด ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับผลตอบแทนต่าง ๆ ของพนักงาน และ ลูกจ้างของบริษัทขนส่ง จำกัด

5. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

รับผิดชอบในการตรวจสอบบัญชีของบริษัทขนส่ง จำกัด รับรองฐานะการเงินและตรวจสอบด้านการจัดการ

4.10 การจัดแบ่งส่วนงาน

บริษัทขนส่ง จำกัด มีคณะกรรมการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจาก ส่วนราชการและผู้ที่มีความสามารถในธุรกิจการขนส่ง และมีกรรมการผู้จัดการใหญ่ เป็น กรรมการและเลขานุการ

การบริหารงานภายในจะขึ้นตรงต่อกรรมการผู้จัดการใหญ่ โดยได้รับคำปรึกษาจาก ที่ปรึกษาฝ่ายเศรษฐกิจ และที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมาย และแบ่งส่วนงานรับผิดชอบออกเป็น 3 ฝ่าย คือ

1. ฝ่ายที่รับผิดชอบและขึ้นตรงต่อกรรมการผู้จัดการใหญ่

แบ่งงานตามความรับผิดชอบเป็น 5 หน่วยงาน ในระดับสำนักงาน ได้แก่ สำนักงานตรวจสอบและตรวจการ สำนักงานเลขานุการ สำนักงานงบประมาณ สำนักงาน วิชาการและแผน และศูนย์คุ้มครองผู้โดยสาร

2. ฝ่ายบริหาร

ขึ้นตรงต่อกรรมการผู้จัดการใหญ่ และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรองผู้จัดการ ฝ่ายบริหาร และผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบริหาร แบ่งงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบเป็น 6 หน่วยงาน ได้แก่ กองกฎหมาย กองการเจ้าหน้าที่กองบัญชี กองการเงิน กองพัสดุ และกองแพทย์

3. ฝ่ายปฏิบัติการ

ขึ้นตรงต่อกรรมการผู้จัดการใหญ่ และอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรองผู้จัดการ ฝ่ายปฏิบัติการ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายเดินรถ และผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายบำรุงรักษา มีหน้าที่รับผิดชอบ ในด้านการเดินรถโดยสารประจำทางในเส้นทางสัมปทานที่ได้รับอนุญาตทั้งหมด การจัดเที่ยววิ่ง และการจัดเส้นทางเดินรถ แบ่งงานตามภาคการเดินรถ และสถานีเดินรถในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ กองการเดินรถภาคเหนือ กองการเดินรถภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กองการเดินรถภาคตะวันออก กองการเดินรถภาคใต้ กองการเดินรถปรับอากาศ สถานีเดินรถ ในสังกัดแต่ละภาคการเดินรถ

นอกจากนี้ฝ่ายปฏิบัติการยังมีหน้าที่ซ่อมบำรุงรักษารถยนต์โดยสารประจำทาง ตลอดจน การบริการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อให้การเดินทางเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพแบ่งงานตามความ รับผิดชอบได้ 2 หน่วยงาน ได้แก่ กองจัดการซ่อม กองซ่อมบำรุง

4.11 การจ้างงาน

จำนวนพนักงานและลูกจ้างของบริษัทขนส่ง จำกัด (ไม่รวมรถร่วม) ตามปีงบประมาณ 2535 มีจำนวนการจ้างงานถึง 3,781 คน ดังตาราง

ตารางที่ 4.7 : แสดงจำนวนพนักงาน และลูกจ้างของบริษัทขนส่ง จำกัด
ปีงบประมาณ 2530-2535

ปีงบประมาณ	2530	2531	2532	2533	2534	2535
พนักงาน	2,339	2,337	2,355	2,374	2,584	2,727
ลูกจ้าง	356	587	605	863	1,080	1,054
รวมพนักงานและลูกจ้าง	2,695	2,924	2,960	3,237	3,664	3,781

จำนวนข้างต้นดังกล่าวเป็นพนักงานในฝ่ายบริหาร และพนักงานซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ประจำตามกองการเดินรถต่าง ๆ จำนวน 1,737 คน อีกส่วนหนึ่งเป็นพนักงานประจำรถ จำนวน 2,044 คน ได้แก่

1. พนักงานขับรถ (พชร.) 1,321 คน
2. พนักงานเก็บค่าโดยสาร (พทส.) 282 คน
3. พนักงานบริการ 207 คน
4. พนักงานต้อนรับ 234 คน

และในจำนวนข้างต้นนั้นมีส่วนที่เป็นพนักงานประจำสถานีและที่ทำการจุดจอด
จำหน่ายตั๋ว แยกตามภาคได้ดังนี้

ตารางที่ 4.8 : แสดงจำนวนพนักงานของบริษัทขนส่ง จำกัด แยกตามภาค
การเดินรถ

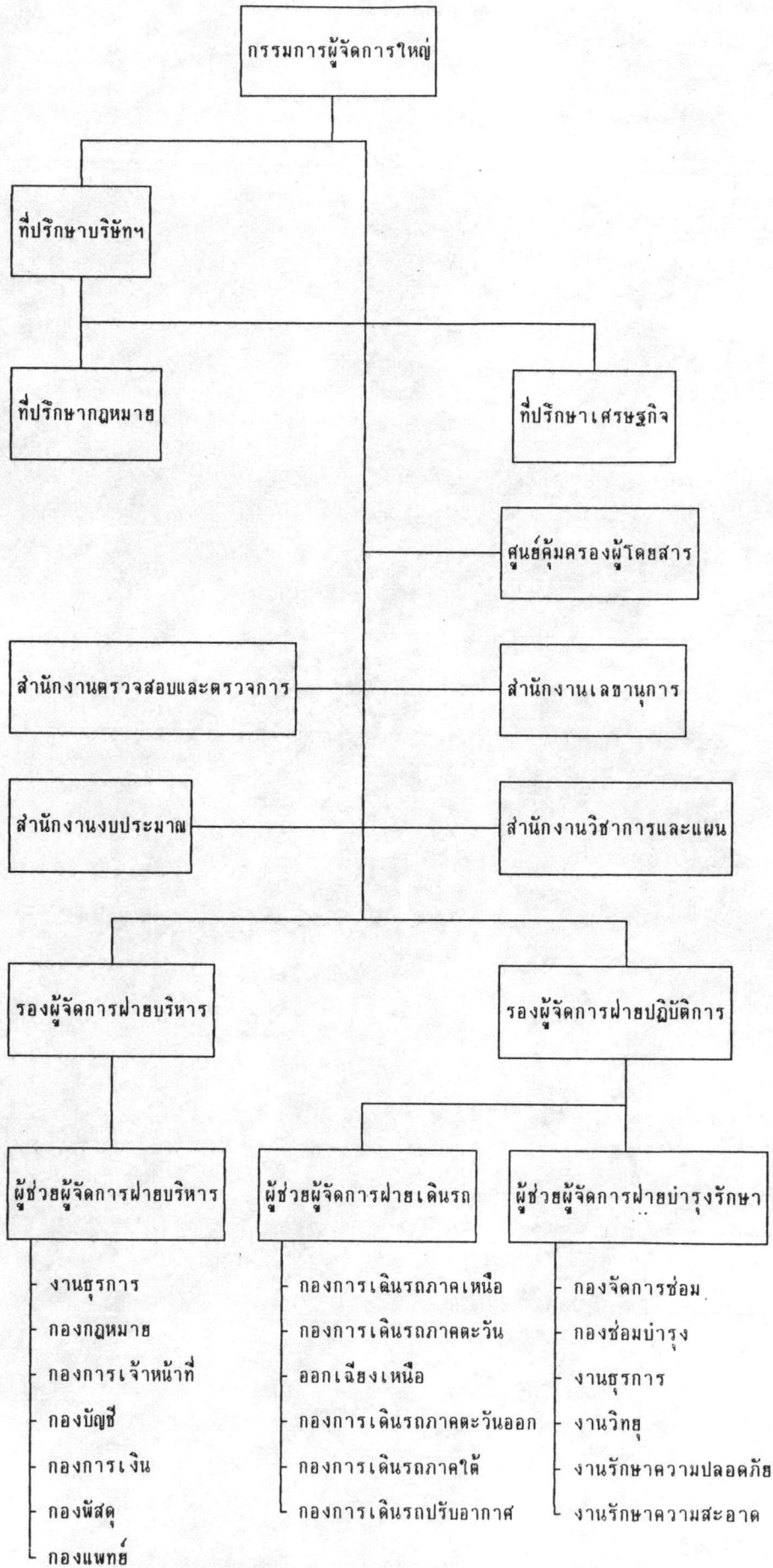
ตำแหน่ง	ภาคการเดินรถ				รวม
	เหนือ	ตะวันออกเฉียงเหนือ	ตะวันออก	ใต้	
นายสถานี	26	47	6	25	104
ผู้ช่วยนายสถานี	1	1	-	-	2
เจ้าหน้าที่บริหารการเดินรถ	1	-	-	-	2
พนักงานบัญชีและการเงิน	10	5	1	7	23
พนักงานจำหน่ายตั๋ว	88	88	8	49	233
พนักงานปล่อยรถ	75	80	19	49	223
พนักงานด้านตรวจ บริการ	12	8	-	10	30
	1	-	-	2	3
รวม	214	229	34	143	620

ด้านรายได้ของพนักงานนั้น นอกจากเงินเดือนประจำและสวัสดิการต่าง ๆ พนักงาน
ฝ่ายเดินรถ ได้แก่ พนักงานขับรถ พนักงานเก็บค่าโดยสาร พนักงานบริการและพนักงานต้อนรับ
จะได้รับค่าเบี่ยเลี้ยงปฏิบัติงานตามจำนวนที่ชวอีกด้วย ในขณะที่เดียวกัน กรณีที่เกิดอุบัติเหตุ
พนักงานขับรถ ก็ต้องเป็นผู้ชดใช้ค่าเสียหายด้วยตนเอง หากมีการตรวจสอบแล้วพบว่า เป็น
ความผิดของฝ่ายบริษัทขนส่ง จำกัดจริง

แผนภาพที่ 4.1 : การแบ่งส่วนงาน และสายการบังคับบัญชาที่แก้ไขปรับปรุงใหม่
ของบริษัทขนส่ง จำกัด เริ่มใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2523

คณะกรรมการบริษัทขนส่งจำกัด

รายนามประธานกรรมการบริษัทขนส่ง จำกัด

พ.ศ. 2473 - ปัจจุบัน

1. พระยาเจ้าวานานุสัถิติ	13. พล.อ.พงษ์ ปุณณกันต์
2. พระเทพหัสดิน	14. พล.อ.อ.ทวิ จุลละทรัพย์
3. ม.จ.วิมาวาทิตย์ ระพีพัฒน์	15. พล.ต.อ.ประจวบ สุนทรางกูร
4. พ.อ.อุทัย วงศ์วีรเดช	16. นายศรีภูมิ ศุขเนตร
5. พ.อ.เชย พันธุ์เจริญ	17. ดร.สิริลักษณ์ จันทรางสุ
6. พ.อ.พระวิศดารคุณสรภักดิ์	18. นายประดิษฐ์ จันทรวัดณา
7. พระสุวพันธ์พิทยาการ	19. พล.อ.เจริญ พงษ์พานิช
8. พล.ร.ต.สุนทร สุนทรนาเวิน	20. พล.อ.ลักษณะ ศาลิคุปต์
9. พล.ต.ขุนศิลาปศุรักษ์ (ศิลาปรัตนพิบูลชัย)	21. พล.ท.ไฉน การุณชะวนิช
10. พล.ต.ครรรชิต ชิตตะสังคะ	22. นายศรีภูมิ ศุขเนตร
11. พล.ร.อ.จรรยา เฉลิมเตียรณ	23. น.อ.ชจิต บัวจิตติ
12. นายสุรินทร์ วิเศษกุล	24. พล.ท.สัทธ์ สัตยยุทธการ
	25. นายสนั่น ศรีรุ่งโรจน์
	26. นายชุ่มพล พรประภา

รายนามผู้จัดการบริษัทขนส่ง จำกัด

พ.ศ. 2473 - ปัจจุบัน

1. นายออตโต เปรกเกอร์	10. พล.ต.ครรรชิต ชิตตะสังคะ
2. นายอาร์.บี.แจ็กสัน	11. ร.อ.สุทัศน์ เหล่าวานิช ร.น.
3. พระประมนต์ปัญญา (ประมนต์ เนตรศิริ)	12. พ.ท.เสวต กุศลวงษ์
4. นายมนต์ สิงหเสนี	13. นายมงคล เออมอมร
5. ม.ล.อารี คเนจร	14. พ.อ.ขุนแผน กระทบทอง
6. พ.ต.ชม จันทราภัย	15. นายเจลีศว สุวรรณภักดี
7. พ.ต.หลวงอภัยสรสิทธิ์	16. นายละออ บุญสา
8. นายประสาท สุขุม	17. ร.ต.วันรบ วรดิลก
9. นายจาร์ส ฉายะพงษ์	18. นายสำราญ เทศสวัสดิ์
	19. นายสมบูรณ์เกียรติ เกษมสุวรรณ

4.12 การบริหารงานในการเดินรถของบริษัทขนส่ง จำกัด

การบริหารงานด้านการเดินรถของบริษัทขนส่ง จำกัด ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2535 บริษัทขนส่ง จำกัด เป็นเจ้าของสัมปทานเส้นทางเดินรถในหมวดต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 300 เส้นทาง จากตารางที่ 4.9 ซึ่งเป็นตารางเปรียบเทียบสัดส่วนการครองตลาด (Market Share) ของบริษัทขนส่ง จำกัด กับเส้นทางเดินรถในหมวดต่างๆ พบว่าในเส้นทางเดินรถหมวด 2 ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งผู้โดยสารระหว่างกรุงเทพฯ กับจังหวัดต่าง ๆ ในส่วนภูมิภาคนั้น บริษัทขนส่ง จำกัด เป็นเจ้าของสัมปทานแต่เพียงผู้เดียว ในส่วนของเส้นทางเดินรถหมวด 3 ซึ่งเป็นเส้นทางเดินรถระหว่างจังหวัดต่าง ๆ ในภูมิภาค บริษัทขนส่ง จำกัด เป็นเจ้าของสัมปทาน จำนวน 96 เส้นทาง คิดเป็นร้อยละ 18.39 ของจำนวนเส้นทางในหมวดนี้และเมื่อรวมเส้นทางทั้ง 2 หมวดนี้ ซึ่งจัดเป็นเส้นทางขนส่งผู้โดยสารระหว่างเมืองเข้าด้วยกันแล้ว ปรากฏว่าบริษัทขนส่ง จำกัด เป็นเจ้าของสัมปทาน คิดเป็นเกือบครึ่งหนึ่งของจำนวนเส้นทางทั้งหมด สำหรับเส้นทางเดินรถหมวด 4 ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งผู้โดยสารระหว่างชนบท บริษัทขนส่ง จำกัด เป็นเจ้าของสัมปทานจำนวน 16 เส้นทาง คิดเป็นร้อยละ 1.51 ดังนั้นจากสัดส่วนดังกล่าว จึงถือได้ว่าบริษัทขนส่ง จำกัด เป็นแกนกลางในการประกอบการขนส่งระหว่างจังหวัด โดยจะไม่มีบทบาทมากนักในการให้การขนส่งผู้โดยสารระหว่างชนบท

จากการที่บริษัทขนส่ง จำกัด ได้รับอนุญาตสัมปทานการเดินรถโดยสารประจำทางในหมวด 2, 3, และ 4 รวม 300 เส้นทางนั้น ประกอบด้วยรถประจำทางหมวด 2 จำนวน 188 เส้นทาง รถประจำทางหมวด 3 จำนวน 107 เส้นทาง รถประจำทางหมวด 4 จำนวน 18 เส้นทาง และมีจำนวนรถโดยสารออกให้บริการ 7,315 คันซึ่งได้แก่ รถประจำทางหมวด 2, 3 และ 4 จำนวน 5,122 คัน 1,734 คัน และ 459 คัน ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 : เปรียบเทียบสัดส่วนการครองตลาด (Market Share) ของ บริษัทขนส่ง จำกัด ในเส้นทางเดินรถหมวดต่าง ๆ

หมวดเส้นทาง	จำนวนเส้นทาง		
	เส้นทางทั้งหมด	บริษัทขนส่ง จำกัด	ร้อยละ
หมวด 2	188	188	100.00
หมวด 3	522	96	18.39
หมวด 4	1,059	16	1.51
รวม	1,769	300	16.96

ที่มา : กรมการขนส่งทางบก 1 มิถุนายน 2536

ตารางที่ 4.10 : จำนวนเส้นทางสัมปทานและจำนวนรถโดยสารที่บริษัทขนส่ง จำกัด และรถร่วมในเครือที่ให้บริการ ปี พ.ศ. 2536

ภาคการเดินรถ	จำนวนเส้นทาง				จำนวนรถโดยสาร			
	หมวด2	หมวด3	หมวด4	รวม	หมวด2	หมวด3	หมวด4	รวม
เหนือ	54	41	2	97	1,473	579	37	2,089
ตะวันออกเฉียงเหนือ	51	28	11	90	1,913	484	169	2,566
ตะวันออก	26	7	1	34	581	96	174	851
ใต้	57	31	4	92	1,155	575	79	1,809
รวม	188	107	18	313	5,122	1,734	459	7,315

ที่มา : งานธุรการฝ่ายปฏิบัติการ บริษัทขนส่ง จำกัด 25 พฤษภาคม 2536

ในจำนวนรถโดยสารหมวดต่าง ๆ ที่ให้บริการนี้ ส่วนหนึ่งเป็นรถโดยสารในความรับผิดชอบของบริษัทขนส่ง จำกัดเอง และอีกส่วนหนึ่งเป็นการให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการในรูปรถร่วม ซึ่งปรากฏว่า จำนวนรถโดยสารในความรับผิดชอบของบริษัทขนส่ง จำกัดมีแนวโน้มลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับรถร่วม โดยอัตราส่วนจำนวนรถระหว่างรถบริษัทขนส่ง จำกัด กับรถร่วมในอดีตถึงปัจจุบัน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2502 เป็นต้นมา เป็นดังนี้

1. อัตราส่วนระหว่าง รถบริษัทขนส่ง จำกัด : รถร่วม ปี พ.ศ.2502 คิดเป็นร้อยละ 1:3
2. อัตราส่วนระหว่าง รถบริษัทขนส่ง จำกัด : รถร่วม ปี พ.ศ.2520 คิดเป็นร้อยละ 1:5
3. อัตราส่วนระหว่าง รถบริษัทขนส่ง จำกัด : รถร่วม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2521 - 2536 ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.11 : จำนวนรถบริษัทขนส่ง จำกัด และรถร่วม ตั้งแต่ปี พ.ศ.2521- พ.ศ.2536

พ.ศ.	รถของบริษัทขนส่งจำกัด		รถร่วม		รวม	อัตราส่วน รถบริษัท: รถร่วม
	จำนวนรถ	ร้อยละ	จำนวนรถ	ร้อยละ		
2521	554	13.75	3,476	86.25	4,030	1: 6.27
2522	554	11.59	4,227	88.41	4,781	1: 7.62
2523	554	11.09	4,438	88.91	4,992	1: 8.01
2524	519	9.76	4,797	90.24	5,316	1: 9.24
2525	519	9.23	5,109	99.77	5,628	1: 9.84
2526	586	10.28	5,109	89.72	5,695	1: 8.72
2527	559	9.86	5,109	90.14	5,668	1: 9.13
2528	436	7.86	5,109	92.14	5,545	1:11.72
2529	467	8.13	5,278	91.87	5,745	1:11.30
2530	503	8.36	5,510	91.64	6,013	1:10.95
2531	585	9.36	5,663	90.63	6,248	1: 9.68
2532	592	9.34	5,742	90.65	6,334	1: 9.69
2533	758	10.98	6,143	89.02	6,901	1: 8.10
2534	758	10.92	6,186	89.08	6,944	1: 8.16
2535	776	11.05	6,246	88.95	7,022	1: 8.05
2536	875	11.96	6,440	88.04	7,315	1: 7.36

4.13 สถานีขนส่งผู้โดยสาร

บริษัทขนส่ง จำกัด มีสถานีขนส่งผู้โดยสารในเขตกรุงเทพฯ 3 แห่ง แยกตามภาคการเดินรถ ได้แก่

1. สำนักงานใหญ่ของบริษัทขนส่ง จำกัด ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถานีขนส่งสายเหนือและสถานีขนส่งสายตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ที่ตลาดหมอชิต ถนนพหลโยธิน กรุงเทพฯ
2. สถานีขนส่งสายใต้ ตั้งอยู่ที่ถนนปิ่นเกล้า-นครราชสีมา บางพลัด กรุงเทพฯ
3. สถานีขนส่งสายตะวันออกเฉียงเหนือ เลียบชายฝั่งทะเล ตั้งอยู่ที่ ปากซอยเอกมัย ถนนสุขุมวิท พระโขนง กรุงเทพฯ

นอกจากนี้บริษัทขนส่ง จำกัด ยังได้รับมอบหมายจากกรมการขนส่งทางบก ให้เป็นผู้ดำเนินการสร้างและบริหารสถานีขนส่งผู้โดยสารในส่วนภูมิภาคอีก 2 แห่ง คือ ที่จังหวัดสุพรรณบุรี และ ที่อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

ในส่วนของการทำการสำนักงานสาขาของบริษัทขนส่ง จำกัด ตลอดจนจุดจอดรับ-ส่งผู้โดยสารตามที่ชุมชนต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ผู้โดยสารสามารถใช้เป็นสถานที่พักอย่างสะดวกยิ่งขึ้น ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 293 แห่ง โดยเป็นจำนวนสำนักงานสาขา และจุดจอดรับส่งผู้โดยสารภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคใต้ จำนวน 116 แห่ง 89 แห่ง 12 แห่ง และ 76 แห่ง ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 : แสดงจำนวนสำนักงานสาขาและจุดจอดรับส่งผู้โดยสารของบริษัท
ขนส่ง จำกัดทั่วประเทศ ปีพ.ศ. 2536

ภาคการเดินรถ	ที่ทำการสำนักงานเขต	จุดจอดรับส่งผู้โดยสาร	รวม
เหนือ	33	83	116
ตะวันออกเฉียงเหนือ	48	41	89
ตะวันออก	10	2	12
ใต้	35	41	76
รวม	126	167	293

ที่มา: งานธุรการฝ่ายปฏิบัติการ บริษัทขนส่ง จำกัด (วันที่ 26 พฤษภาคม 2536)

4.14 จำนวนเที่ยววิ่งที่ให้บริการ

ในทางปฏิบัติการจัดการให้บริการรับส่งผู้โดยสาร จะดำเนินการตามเงื่อนไข และกฎเกณฑ์ที่กรมการขนส่งทางบกเป็นผู้กำหนด เพื่อให้ผู้ประกอบการถือเป็นแบบอย่างและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างเหมาะสม สำหรับการให้บริการของบริษัทขนส่ง จำกัด สามารถจัดรถไว้ให้บริการวิ่งรับ-ส่งผู้โดยสาร แยกตามภาคการเดินรถ ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.13 : แสดงจำนวนเที่ยววิ่ง รับ-ส่ง ผู้โดยสาร โดยรถประจำทางหมวด 2
ของวิชัยขนส่ง จำกัด จำแนกตามภาคการเดินรถ พ.ศ. 2525- 2535
(ไม่รวมรถร่วม)

(หน่วย:เที่ยว)

พ.ศ.	ภาคการเดินรถ (จำนวนเที่ยววิ่ง)					รวม
	เหนือ	ตะวันออก เฉียงเหนือ	ตะวันออก	ใต้	รถปรับอากาศ	
2525	44,554	118,146	10,917	66,654	6,040	246,311
2526	48,412	104,527	10,489	66,194	6,916	236,538
2527	51,003	104,657	11,173	78,644	7,230	252,707
2528	53,401	110,777	13,653	86,105	9,074	273,010
2529	51,588	119,671	13,950	89,041	14,135	288,385
2530	54,023	129,244	14,481	91,478	17,664	396,890
2531	58,954	134,583	15,639	95,352	18,343	322,871
2532	63,571	141,562	16,890	98,341	19,932	340,296
2533	69,871	162,384	18,662	87,866	26,116	364,899
2534	77,938	168,811	17,858	79,801	45,942	390,350
2535	82,272	136,595	15,442	77,189	52,205	363,703

จากตารางข้างต้นพบว่า บริษัทขนส่ง จำกัด ให้บริการด้านการเดินรถในแต่ละภาค การเดินรถในปริมาณที่ต่างกัน โดยจะให้บริการเดินรถ รับ-ส่งผู้โดยสารประเภทรถธรรมดา (มาตรฐาน 3) มากที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมา คือ ภาคใต้ ภาคเหนือ และ ภาคตะวันออก ตามลำดับ ส่วนการให้บริการเดินรถโดยสารมาตรฐาน 1ก และ 1ข ใน ความรับผิดชอบของกองการเดินรถปรับอากาศ บริษัทขนส่ง จำกัดได้เริ่มนำมาให้บริการในช่วงไม่นานมานี้ ตามนโยบายที่จะเพิ่มมาตรฐานการให้บริการ แม้ในช่วงแรกของการให้บริการจะประสบปัญหาขาดทุนอยู่บ้าง แต่ก็ยังคงจัดการให้บริการแก่ผู้โดยสารโดยมุ่งหวังว่า ในอนาคตความต้องการเดินรถในประเภทนี้ จะได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น